Dosarul nr.2-23225/23
2-23160217-12-2-10112023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

03 martie 2025 mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecător Andrei Ojoga
Grefier Elena-Crăița Costin, Valentina Perjeru

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de OCN MSA Credit SRL împotriva Valentinei Para și Valentin Para privind încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, *și*

acțiunea reconvențională depusă de Valentina Para împotriva OCN MSA Credit SRL, intervenienți accesorii CNPF și Valentin Para privind constatarea caracterului abuziv și declararea nulității clauzelor abuzive,

c o n s t a t ă:

La 09 noiembrie 2023, OCN MSA Credit SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Valentinei Para și Valentin Para, solicitând încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată.

Potrivit fișei de repartizare din 10 noiembrie 2023, cererea a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor judecătorului Andrei Ojoga.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 noiembrie 2023, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 august 2024, s-a dispus examinarea cauzei în ordine generală și s-a acceptat spre examinare cererea reconvențională depusă de Valentina Para împotriva OCN MSA Credit SRL, intervenienți accesorii CNPF și Valentin Para privind constatarea caracterului abuziv și declararea nulității clauzelor abuzive.

Argumentele participanților la proces

Argumentele OCN MSA Credit SRL – cererea de chemare în judecată

În susținerea cererii de chemare în judecată s-a indicat că, potrivit contractului de credit nr.***** din 15 martie 2022, OCN MSA Credit SRL a acordat doamnei Para Valentina un împrumut nebancar în valoare de 35 000 lei, cu termen de rambursare până la 15 martie 2024.

Prin contractul de fidejusiune nr.**********, domnul Para Valentin a garantat executarea obligațiilor debitorului, angajându-se să ramburseze integral creditul și plățile aferente în cazul neachitării de către debitor. Deoarece Para Valentina nu și-a executat obligațiile de rambursare a împrumutului și achitare a dobânzii, s-a constatat încălcarea contractului și a prevederilor legale privind executarea obligațiilor.

Întrucât debitorul nu a restituit creditul la termen, la 25 iulie 2023 creditorul a transmis notificări atât debitorului Para Valentina, cât și fidejusorului Para Valentin, solicitând achitarea integrală a sumei datorate și a dobânzilor. Expedierea acestor notificări este confirmată prin avizele poștale anexate. Cu toate acestea, niciunul dintre pârâți nu a răspuns și nu a executat obligațiile asumate, eschivându-se de la comunicare și refuzând soluționarea amiabilă.

Conform calculelor prezentate de reclamant, la 23 septembrie 2023, datoria totală a debitorului față de OCN MSA Credit SRL se ridica la suma de 32 995,81 lei. Această sumă includea capitalul restant în valoare de 23 728,71 lei, dobânda neachitată pentru utilizarea creditului în cuantum de 8 530,01 lei și penalități în sumă de 737,09 lei. Capitalul la termen era egal cu zero, întrucât, în urma nerespectării graficului de rambursare stabilit prin contract, întreaga sumă restantă a fost considerată exigibilă înainte de termenul final al contractului, respectiv 15 martie 2024. Comisionul nu a fost aplicat. Astfel, întreaga datorie rezultă din neachitarea la timp a obligațiilor asumate de debitor prin contractul de credit.

Reclamantul notează că deși debitorul a efectuat plăți periodice, acestea au fost întârziate și neregulate, motiv pentru care sumele achitate au fost distribuite conform art.875 alin.(6) din Codul civil – mai întâi pentru acoperirea cheltuielilor, apoi a dobânzilor și, în ultimul rând, a capitalului. Astfel, s-a acoperit prioritar dobânda contractuală, iar restul sumelor au fost direcționate către rambursarea creditului de bază. Totodată, debitorul a beneficiat de resursele financiare ale reclamantului o perioadă îndelungată, eschivându-se cu rea-credință de la restituirea acestora.

Dobânda pentru utilizarea creditului a fost stabilită contractual la 6,4% lunar, aleasă de debitor în funcție de suma, durata și plățile lunare convenabile. Aceasta a fost calculată în temeiul contractului și în conformitate cu prevederile art.art.1242, 1244 și 1764 din Codul civil. Rata a fost considerată rezonabilă de către debitor și proporțională cu riscurile asumate de creditor. Totodată, art.1244 alin.(2) Cod civil prevede că plafonul maxim al dobânzii nu se aplică în cazul contractelor încheiate cu organizații de creditare nebancară, ceea ce exclude aplicarea limitei raportate la rata CHIBOR.

Partea reclamantă mai notează că prin alin.(7) al art.15 din Legea nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, s-a introdus o limitare clară asupra costurilor totale suportate de consumator pentru creditele de până la 50 000 lei și/sau cu durata sub 2 ani. Astfel, se interzice ca suma totală a plăților (inclusiv dobânzi, comisioane, penalități, etc.) să depășească valoarea inițial debursată a creditului. Această reglementare stabilește plafonul maxim al costurilor suportate de consumator, reprezentând o măsură de protecție împotriva practicilor abuzive. În susținerea aplicării acestui plafon, Comisia Națională a Pieței Financiare a emis o scrisoare explicativă la 11

iunie 2020, indicând expres metodologia de calcul pentru conformarea creditorilor la noile prevederi legale.

Totodată, potrivit art.1244 alin.(6) din Codul civil, în lipsa unei prevederi contrare în contract, dobânda se plătește anual pentru perioada de utilizare a împrumutului, ceea ce confirmă dreptul creditorului de a pretinde dobândă din ziua acordării creditului și până la restituirea integrală, însă doar în limita reglementată de Legea nr.202/2013. Prin urmare, dobânda solicitată de creditor trebuie să respecte atât prevederile Codului civil, cât și limitele impuse de legislația specială privind protecția consumatorului.

Conform contractului de credit, în cazul întârzierii plăților, debitorul este obligat să achite o penalitate de 0,5% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere, penalitate care se aplică până la achitarea integrală a datoriei. Această clauză penală este reglementată de art.947-953 Cod civil și are un caracter reparator și descurajator față de debitorii care nu-și onorează obligațiile.

Clauza penală nu este aplicabilă tuturor debitorilor, ci doar celor care nu își respectă angajamentele. Ea permite creditorului să ceară atât executarea obligației, cât și plata penalității, fără a fi necesară dovedirea prejudiciului. Totuși, instanța poate reduce penalitatea dacă este disproporționată, dar trebuie să țină cont inclusiv de interesele legitime ale creditorului, care a suferit prejudicii din cauza comportamentului debitorului. Această abordare este susținută și de Hotărârea explicativă nr.8/2010 a Curții Supreme de Justiție.

Partea reclamantă specifică faptul că suma totală solicitată de creditor, care include creditul restant, dobânda contractuală și penalitatea aplicată pentru nerespectarea graficului de plată, a fost ajustată în conformitate cu legislația în vigoare și cu recomandările Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Astfel, suma finală nu depășește plafonul legal maxim admis (100% din valoarea creditului acordat), ceea ce o face legală și justificată. De asemenea, conform art.942 alin.(4) Cod civil, dacă părțile au prevăzut o clauză penală, creditorul poate opta fie pentru dobânda de întârziere, fie pentru penalitate. În acest caz, creditorul a ales să solicite exclusiv penalitatea, și nu dobânda de întârziere, ceea ce este permis de lege.

Cu privire la clauzele abuzive, reclamantul notează că deși clauzele contractelor dintre un profesionist (instituție financiară) și un consumator se prezumă a fi propuse de profesionist și nenegociate individual, acest lucru nu înseamnă că ele sunt automat abuzive. În domeniul financiar, este practic imposibilă încheierea unor contracte complet personalizate pentru fiecare client.

Totuși, legea obligă creditorul să informeze clar consumatorul despre condițiile esențiale ale contractului, iar acest lucru a fost respectat în speță. Creditorul a furnizat debitorului informațiile precontractuale prevăzute de Legea nr.202/2013, oferindu-i posibilitatea de a lua o decizie în cunoștință de cauză. Existența semnăturii debitorului pe documentul informativ demonstrează că acesta a fost informat corespunzător, iar creditorul a acționat cu bună-credință și în conformitate cu legislația.

Debitorul a solicitat în mod voluntar contractarea creditului și a primit toate informațiile precontractuale necesare, astfel că creditorul a acționat corect și cu bună-credință, respectând un echilibru echitabil între părți. Buna-credință înseamnă că niciuna

dintre părți nu urmărește să obțină mai mult decât valoarea contraprestației asumate. Contractul de credit pentru consumatori este reglementat atât prin legea națională, cât și prin directiva europeană, definind clar obligația creditorului de a prezenta toate costurile totale ale creditului (dobânzi, comisioane, taxe, etc.) într-un mod clar și inteligibil. Lipsa acestei transparențe poate fi decisivă în stabilirea dacă o clauză contractuală este abuzivă sau nu.

Reclamantul reliefează că instanța de judecată nu poate considera abuzive clauzele contractuale dacă acestea sunt exprimate clar și inteligibil și dacă a fost respectată obligația de transparență impusă de lege. Evaluarea caracterului abuziv nu poate viza obiectul contractului sau adecvarea prețului/remunerației față de serviciile/prestările oferite, atâta timp cât transparența a fost asigurată. Totodată, conform Codului civil, buna-credință este un principiu fundamental care presupune corectitudine, onestitate și respect față de interesele celeilalte părți. Este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile sau comportamentul anterior dacă cealaltă parte s-a bazat rezonabil pe acestea, suferind un prejudiciu.

Organizația de creditare nebancară menționează că a respectat integral prevederile legale privind încheierea și transparența condițiilor de creditare. Reclamanta a acționat corect și transparent, informând debitorul sub semnătură despre toate elementele esențiale ale creditului: rata lunară a dobânzii, graficul de plăți, costul total al creditului și dobânda anuală efectivă. Aceste informații au fost prezentate clar pentru ca debitorul să poată evalua corect avantajele și dezavantajele produsului financiar.

De asemenea, ofertele publice făcute de creditor, care conțineau toate condițiile contractuale, constituie o chemare la ofertă conform Codului civil, iar debitorul a ales și a acceptat în mod voluntar produsul financiar dorit. Astfel, s***** asigurat respectarea dreptului consumatorului de a alege liber produsul financiar potrivit.

Prin urmare, reclamantul OCN MSA Credit SRL solicită: încasarea de la Para Valentina și Para Valentin, în mod solidar în beneficiul OCN MSA Credit SRL a datoriei în sumă de 32 995,81 lei, a cheltuielilor privind achitarea taxei de stat și cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 1 750 lei.

Argumentele Valentinei Para – referință la acțiunea inițială

La 15 iulie 2024, reprezentantul Valentinei Para a depus referință asupra cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiate.

În motivarea referinței, pârâta Valentina Para a notat că contractul de credit conține clauze abuzive, respectiv pct.1.5. și pct.2.7., partea e), care prevăd obligația de plată a dobânzii, precum și pct.2.19., care prevede obligația de plată a penalității, toate din contractul de credit nr.***** din 15 martie 2022. Acțiunea reclamantului urmează a fi respinsă în partea pretenției privind încasarea dobânzii și penalității, iar plățile efectuate în contul dobânzii și penalității urmează a fi considerate ca plăți efectuate în contul stingerii corpului creditului. În baza celor expuse, acțiunea înaintată de către reclamant urmează a fi respinsă, deoarece debitorul a efectuat plăți în sumă totală de 36 925 lei, care acoperă integral suma creditului acordat.

Argumentele Valentinei Para – acțiunea reconvențională

La 15 iulie 2024, Valentina Para a depus cerere reconvențională către OCN MSA Credit SRL, intervenienți accesorii CNPF și Para Valentin, prin care a solicitat a constata caracterul abuziv și a declara nulitatea absolută a pct.1.5. și pct.2.7. în partea ce prevăd obligația de plată a dobânzii în mărime de 6,40% lunar și pct.2.19. în partea ce prevăd obligația de plată a penalității în mărime de 1% pe zi din Contractul de credit nr.***** din 15 martie 2022.

În motivarea cererii reconvenționale a indicat că suntem în prezența unui raport juridic între un consumator și un profesionist, calitatea acestora fiind conform definițiilor legale relevante. Referitor la clauzele abuzive a căror nulitate se solicită, obligațiile de plată a dobânzii provin din pct.1.5. și pct.2.7., iar penalitatea din pct.2.19. ale contractului de credit. Conform art.1069 alin.(1)-(4) și (6) din Codul civil, clauza propusă de o parte nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a avut posibilitatea să-i influențeze conținutul, aceasta fiind elaborată anticipat, făcând parte din clauze standard.

Potrivit art.1072 alin.(1) din Codul civil, o clauză nenegociată individual este considerată abuzivă dacă dezavantajează în mod considerabil consumatorul, contrar bunei-credințe. În conformitate cu art.1077 alin.(1) pct.3) din Codul Civil, sunt considerate abuzive clauzele nenegociate individual care obligă consumatorul la respectarea unor condiții pe care nu a avut posibilitatea să le analizeze real înainte de încheierea contractului.

Se menționează că potrivit art.1079 din Codul civil, în contractele dintre profesionist și consumator, clauzele prevăzute la art.1077 alin.(1) pct.1)-3) sunt considerate abuzive chiar dacă au fost negociate individual. În baza art.3 din Directiva 93/13 CEE, o clauză contractuală nenegociată individual este abuzivă dacă, contrar bunei credințe, creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților în detrimentul consumatorului. Se prezumă că o clauză nu a fost negociată individual dacă a fost inclusă de comerciant în prealabil, fără ca consumatorul să poată influența conținutul.

Având în vedere că contractul de credit a fost încheiat în momentul solicitării creditului și OCN MSA Credit SRL a utilizat același tip de contract pentru mulți clienți, reclamantul a avut doar opțiunea de a accepta sau refuza contractul, fără posibilitatea de negociere. Aceasta este confirmată și de declarația pârâtului, care a menționat că rata dobânzii a fost selectată personal de debitor pe site-ul companiei, ceea ce nu reprezintă negociere individuală conform art.1069 alin.(2).

Astfel, se notează că nu a negociat și nu a avut posibilitatea reală de a negocia sau de a se familiariza cu condițiile contractului. În consecință, clauzele din pct.1.5. și pct.2.7. privind obligația de plată a dobânzii de 6,40% lunar și pct.2.19. privind obligația de plată a penalității de 1% pe zi din contractul de credit nr.***** din 15 martie 2022 trebuie considerate abuzive.

Suplimentar privind dobânda pârâta subliniază că la momentul încheierii contractului, rata de bază a BNM era 10,50% anual. Conform Recomandării nr.13 a CSJ, o dobândă rezonabilă pe piața financiară nonbancară include: costul atragerii fondurilor (rata CHIBOR), profitul creditorului (aproximativ jumătate din acest cost) și cheltuieli suplimentare (4-5%).

Astfel, o dobândă rezonabilă la data contractului ar fi fost de circa 22,985% anual. Dobânda contractuală de 6,40% lunar (76,80% anual) este excesivă și dezavantajează consumatorul, încălcând buna-credință. În ceea ce privește penalitatea contractuală, pct.2.19 prevede plata unei penalități de 1% pe zi din suma creditului restant.

Conform art.1077 alin.(6) Cod civil, clauzele nenegociate individual care impun penalități disproporționate față de prejudiciul cauzat sunt abuzive. Penalitatea prevăzută este excesivă și nejustificată.

Argumentele OCN MSA Credit SRL – referință la acțiunea reconvențională

La 06 noiembrie 2024, OCN MSA Credit SRL a depus referință la acțiunea reconvențională, prin care a solicitat ca aceasta să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În motivarea referinței a indicat că de fapt, conform contractului de credit nr.***** din 15 martie 2022 încheiat între OCN MSA Credit SRL, în calitate de creditor, și Para Valentina, în calitate de debitor, a fost acordat un credit nebancar în sumă de 35 000 lei, cu termen de rambursare până la 15 martie 2024.

În baza contractului de fidejusiune nr.********** din aceeași dată, Para Valentin și-a asumat obligația de garantare a rambursării integrale a creditului și a altor plăți aferente, în cazul în care debitorul nu le va onora. Debitorul nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale de restituire a creditului și plata dobânzilor, încălcând astfel prevederile contractului și legislația în vigoare privind executarea obligațiilor (art.10 și art.858 Cod civil).

Obligațiile contractuale nu au fost executate de către pârâți, fapt ce a determinat reclamantul să inițieze procesul judiciar. Referitor la afirmațiile Valentinei Para, potrivit cărora „clauza contractuală impusă de către un agent economic într-un contract de adeziune, fără a fi inclusă în informația precontractuală și fără a fi negociată cu consumatorul, conduce la nulitatea absolută a clauzei”, se atrage atenția instanței că la dosar este anexat documentul cu informația precontractuală, conform art.5 din Legea nr.202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, semnat de debitor, fapt confirmat de înscrisul său pe document. Prin urmare, este cert că creditorul, acționând cu bună-credință, a respectat toate prevederile legale privind informarea clientului asupra condițiilor esențiale ale contractului de credit.

Reprezentantul OCN MSA Credit SRL relatează că referitor la afirmația că „clauzele nu au fost negociate individual”, menționează că, în contextul pieței financiare actuale, este imposibilă încheierea unui contract absolut individualizat pentru fiecare client. Instituțiile financiare oferă produse standardizate din care clientul alege, în funcție de suma solicitată, durata și dobânda contractuală.

Totuși, principalele condiții ale contractului sunt stabilite de comun acord. Conform art.1070 alin.(1) din Codul civil, clauzele propuse care nu au fost negociate individual pot fi opozabile doar dacă cealaltă parte le-a cunoscut sau dacă partea care le-a propus a luat măsuri rezonabile pentru a atrage atenția asupra lor înainte de semnarea contractului.

Astfel, legislatorul reglementează clar obligația creditorului de a informa consumatorul cu privire la punctele esențiale ale contractului de credit, conform art.5 din Legea nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, care prevede că

creditorul trebuie să furnizeze informațiile necesare pentru a permite consumatorului o decizie informată.

În ceea ce privește buna-credință, debitorul a solicitat creditul la anumite condiții și a primit informația precontractuală, astfel că creditorul a acționat corect și echitabil, respectând echilibrul obligațiilor reciproce. Buna-credință presupune că niciuna dintre părți nu urmărește să obțină mai mult decât contraprestația convenită. În conformitate cu Legea nr.202/2013 și Directiva 2008/48/CE, contractul de credit pentru consumatori reprezintă acordul prin care creditorul oferă sau se obligă să ofere unui consumator un credit sub formă de împrumut sau amânare la plată, cu excepția serviciilor continue sau furnizării de bunuri pe bază de rate.

Compania reclamantă reliefează că noțiunea de „cost total al creditului" include toate costurile suportate de consumator, precum dobânzi, comisioane, taxe și alte cheltuieli cunoscute de creditor. Lipsa menționării clare a tuturor costurilor în contract poate fi decisivă pentru a stabili dacă o clauză contractuală este clară și inteligibilă, conform art.4 din Directiva 93/13/CEE.

Analiza contractelor arată că, dacă clauzele sunt exprimate clar și inteligibil, instanța nu poate considera aceste clauze ca abuzive. Totodată, instanța nu poate interveni în stabilirea cuantumului remunerației pentru serviciul prestat, dacă a fost respectată obligația de transparență prevăzută la art.1071 Cod civil. Potrivit art.1075 alin.(2) Cod civil, evaluarea caracterului abuziv nu se referă la obiectul contractului sau la adecvarea prețului în raport cu bunurile sau serviciile, dacă a fost respectată obligația de transparență. Totuși, obiectul contractului și raportul preț-calitate pot fi luate în considerare în evaluarea altor clauze contractuale.

Conform art.11 Cod civil, buna-credință este un standard de conduită caracterizat prin corectitudine, onestitate și luarea în considerare a intereselor celeilalte părți. Este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze contrar declarațiilor sau comportamentului anterior, dacă cealaltă parte s-a bazat în mod rezonabil pe acestea, în detrimentul său.

Raportând norma citată la circumstanțele prezente, se constată că organizația de creditare nebancară a respectat integral prevederile legale privind încheierea contractului și transparența condițiilor de împrumut. Nu există niciun motiv de îndoială privind corectitudinea, onestitatea și deschiderea creditorului în acordarea creditului. Pentru a asigura o informare clară și completă a debitorului, OCN MSA Credit SRL a furnizat sub semnătură toate informațiile esențiale: rata lunară a dobânzii exprimată procentual, graficul de plăți care detaliază repartizarea fiecărei tranșe între capital și dobândă, costul total al creditului și dobânda anuală efectivă.

Acești indicatori, corelați între ei, elimină orice riscuri de înțelegere eronată, oferind consumatorului posibilitatea de a alege în cunoștință de cauză în funcție de situația sa. Referitor la susținerea că debitorul „nu a avut posibilitatea reală să negocieze și să se familiarizeze cu condițiile contractuale", se reafirmă respectarea strictă a legislației și cerințelor organului de supraveghere (CNPF). Legislatorul impune transparența completă a parametrilor creditului, inclusiv în publicitate, astfel încât potențialii clienți să poată evalua singuri avantajele și riscurile produsului oferit.

Respectiv, reclamantul subliniază și faptul că din totalitatea companiilor financiare, precum organizațiile de creditare nebancară, asociațiile de economii și împrumut, și băncile, consumatorii pot alege produsul financiar cel mai convenabil pentru ei. Publicarea informațiilor referitoare la anumite produse financiare, cu indicarea tuturor parametrilor solicitați de art.4 din Legea nr.202 din 12 iulie 2013, constituie ofertă publică.

Conform art.1029 din Codul civil, oferta de a contracta reprezintă propunerea adresată uneia sau mai multor persoane, care conține toate elementele esențiale ale viitorului contract și exprimă voința ofertantului de a fi legat prin acceptarea ofertei. Totodată, o propunere adresată unui cerc nedeterminat de persoane (ofertă publică) este considerată chemare la ofertă, dacă nu conține o manifestare expresă a voinței de a fi legat prin acceptare.

Prin urmare, creditorul a făcut mai multe oferte publice, indicând condițiile de creditare, iar debitorul a ales în mod personal produsul financiar dorit și a acceptat oferta publică formulată.

Referitor la afirmația privind semnarea contractului în ziua adresării cererii, menționează că, în conformitate cu art.5 alin.(2) din Legea nr.202, informațiile precontractuale trebuie furnizate consumatorului cu suficient timp înainte, dar cel puțin cu 15 zile calendaristice înainte ca acesta să încheie contractul de credit sau să accepte oferta.

Totodată, această perioadă poate fi redusă doar cu acordul scris al consumatorului. În acest sens, la dosar se află cererea debitorului, prin care Para Valentina solicită în mod expres reducerea termenului de 15 zile, invocând necesitatea urgentă a creditului.

În ceea ce privește pretinsa nulitate a dobânzii contractuale, unul dintre argumentele invocate în cererea reconvențională este acela că „debitorul nu a avut posibilitatea să se familiarizeze cu condițiile contractuale, ceea ce ar determina caracterul abuziv al clauzelor”. Acest argument declarat al debitorului a fost combătut corespunzător de către creditor, așa cum rezultă și din actele anexate la dosar, inclusiv cererea de eliberare a creditului, informația precontractuală, cererea pentru eliberarea urgentă a creditului și solicitarea de reducere a termenului de 15 zile. Se ridică întrebarea: cum vede avocatul debitorului procedura și modalitatea de prezentare a ofertelor? Legislația impune companiei de creditare să indice concret toți parametrii creditului în materialele publicitare, astfel încât potențialul client să poată, pe baza acestor informații, să evalueze singur avantajele și dezavantajele produsului oferit.

Din întreaga piață financiară, care include organizațiile de creditare nebancară, asociațiile de economii și împrumut, precum și băncile, consumatorul are libertatea de a alege produsul financiar care i se potrivește cel mai bine. Totodată, publicarea informațiilor referitoare la produsele financiare, cu indicarea tuturor parametrilor prevăzuți de art.4 din Legea nr.202/2013, constituie ofertă publică. Conform art.1029 din Codul civil, oferta de a contracta este o propunere adresată uneia sau mai multor persoane, ce conține toate elementele esențiale ale viitorului contract și exprimă voința ofertantului de a fi legat prin acceptarea ofertei.

O propunere adresată unui cerc nedeterminat de persoane (ofertă publică) este considerată chemare la ofertă dacă nu conține o manifestare expresă a voinței de a fi legat prin acceptare. Prin urmare, creditorul a făcut mai multe oferte publice cu indicarea condițiilor de creditare, iar debitorul a ales în mod personal produsul financiar dorit și a acceptat oferta publică formulată.

În ceea ce privește rata dobânzii, pe care oponentul o consideră nerezonabilă, reclamantul specifică că aceasta a fost convenită de comun acord între părți și este prevăzută în conformitate cu art.1244 alin.(1) și (2) din Codul civil. Conform alin.(1), părțile pot stabili o dobândă a cărei rată anuală nu poate depăși dublul ratei de referință CHIBOR valabilă în ziua bancară anterioară momentului stabilirii dobânzii. Rata CHIBOR este calculată conform metodologiei Băncii Naționale a Moldovei, pe baza cotațiilor băncilor pentru plasarea mijloacelor bănești în lei moldovenești pe termen de 72 luni. Cu toate acestea, alin.(2) prevede explicit excepții de la această limitare, iar printre acestea se regăsesc dobânzile percepute sau plătite de organizațiile de creditare nebancară. Prin urmare, legislația indică clar că limita impusă de rata CHIBOR nu se aplică contractelor de credit încheiate între consumatori și companii de creditare nebancară, astfel că rata dobânzii stabilită prin contract este legală și rezonabilă.

Conform art.15 alin.(7) din Legea nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, este interzisă aplicarea unor plăți (dobânzi, comisioane, penalități, taxe, dobânzi de întârziere, etc.) aferente unui contract de credit cu termen mai mic de 2 ani și/sau cu suma inițială debursată până la 50 000 lei, a căror valoare totală să depășească suma debursată sau valoarea bunului în leasing financiar. Creditorul s-a conformat acestor prevederi în cadrul contractului de credit litigios. Prin această normă, legislatorul a stabilit limite clare privind dobânda rezonabilă și penalitățile aplicabile. De asemenea, prin scrisoarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare din 11 iunie 2020 a fost clarificat modul de calcul ce trebuie aplicat pentru respectarea Legii nr.202/2013.

Astfel, reclamantul notează că rata dobânzii stabilită de creditor este rezonabilă, conformă cu cerințele legale actuale și trebuie acceptată. Totodată, conform art.1244 alin.(6) din Codul civil, dobânda se plătește anual pentru perioada dintre momentul prevăzut în contract și restituirea creditului, dacă nu este prevăzut altfel. Prin urmare, creditorul are dreptul să solicite dobânda pentru întreaga perioadă de utilizare a creditului, fiind limitat doar de prevederile legii menționate.

Argumentele CNPF – referință

La 12 noiembrie 2024, intervenientul accesoriu Comisia Națională a Pieței Financiare a depus referință, prin care a notat că art.1075 alin.(2) din Codul civil stabilește că evaluarea caracterului abuziv nu poate viza obiectul contractului sau caracterul adecvat al prețului/remunerației, dacă s-a respectat obligația de transparență prevăzută la art.1071. Obiectul contractului și raportul preț-calitate pot fi însă analizate pentru celelalte clauze contractuale.

Legiuitorul reglementează mecanisme distincte de control conformității, stabilind criterii clare privind limitarea plăților aferente contractului în raport cu suma debursată, iar dobânda și penalitățile sunt considerate astfel de plăți. În speță, nu există indicii de

nerespectare a obligației de transparență, deoarece mărimea dobânzii și a penalităților a fost clar indicată atât în contract, cât și în informația precontractuală oferită debitorului.

Prin urmare, cuantumul plăților trebuie analizat în primul rând în raport cu normele legale care stabilesc limitele maxime ale sumelor pe care debitorul le poate suporta și creditorul le poate încasa. Legalitatea plăților prevăzute în contractul de credit se verifică prin prisma limitelor impuse de Legea nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori. Încălcarea acestor limite poate atrage caracterul ilegal al clauzelor contractuale referitoare la plățile aferente creditului. În drept, conform art.15 alin.(7) din Legea nr.202/2013 (redactată prin Legea nr.23/2020, în vigoare la data încheierii contractului), se interzice aplicarea unor plăți totale (dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și altele) aferente unui contract de credit pe o perioadă mai mică de 2 ani și/sau pentru o sumă inițială debursată de până la 50 000 lei, care să depășească valoarea sumei debursate sau a bunului luat în leasing financiar.

Astfel, valoarea maximă totală pe care creditorul o poate solicita debitorului nu poate depăși dublul sumei debursate, adică 70 000 lei, compusă din suma creditului (35 000 lei) și costurile maxime admise (35 000 lei).

Intervenientul accesoriu a mai relatat că la caz, având în vedere că valoarea contractului de credit este de 35 000 lei, iar termenul acestuia este de 24 luni, contractul se conformează normei legale menționate anterior. Valoarea totală plătibilă de către debitor, stabilită în contractul de credit (69 424,32 lei), nu depășește limitele legale aplicabile. Astfel, costul total al creditului pentru consumator (69 424,32 lei minus 35 000 lei = 34 424,32 lei) se încadrează în norma legală, deoarece valoarea dobânzii, singurul element de cost în contract, este mai mică decât suma debursată.

Totodată, creditorul solicită încasarea creanței în sumă de 32 995,81 lei conform contractului, iar debitorul a efectuat plăți în valoare totală de 36 925 lei. Suma totală a plăților aferente contractului (32 995,81 lei + 36 925,00 lei = 69 920,81 lei) nu depășește limitele legale stabilite.

Intervenientul accesoriu invocă art.7 alin.(4) din Codul civil, potrivit căruia, în situațiile juridice contractuale în curs de executare la data intrării în vigoare a unei legi noi, legea veche continuă să guverneze drepturile și obligațiile părților, cu excepția cazului în care legea nouă prevede altfel.

La 29 mai 2022, ulterior semnării contractului, dar în cursul executării acestuia, a intrat în vigoare Legea nr.93/2022, care impune restricții privind rata dobânzii și alte plăți aferente contractelor de credit. Conform art.V alin.(1) din Legea nr.93/2022, prevederile privind aplicarea limitelor la dobândă și alte plăți aferente se aplică situațiilor juridice în curs de realizare, inclusiv creanțelor viitoare, prin calcularea dobânzii maxime admise în funcție de soldul creditului la expirarea a două luni de la intrarea în vigoare a legii și numărul de zile rămase până la scadența contractului.

La 29 iulie 2022, soldul creditului era 33 652,87 lei, iar până la scadența contractului mai erau 595 zile. Ulterior, debitorul a efectuat plăți totale de 23 700 lei. Aplicând calculul prevăzut de lege, suma datorată de debitor, respectiv 32 995,81 lei, nu depășește limitele legale impuse prin Legea nr.93/2022.

Cu referire la invocarea caracterului abuziv al clauzelor din contractul de credit nebancar nr.*****, intervenientul accesoriu susține că potrivit art.1072 alin.(1) Cod civil, o clauză ne-negociată individual, propusă de profesionist, se consideră abuzivă dacă dezavantajează considerabil consumatorul, contrar bunei-credințe. Pentru aprecierea caracterului considerabil dezavantajos, legea prevede criterii clare și cuantificabile, respectiv limita costului total al creditului.

Prin urmare, evaluarea dezavantajului trebuie realizată pe baza unor criterii obiective și precise. În speță, creanța solicitată este mai mică decât limita legală a costului total al creditului, astfel că nu poate fi considerată dezavantajoasă în mod considerabil pentru consumator. Totodată, clauzele referitoare la dobândă și penalități nu sunt vădit dezavantajoase, întrucât valorile acestora respectă normele legale prevăzute în Legea nr.202/2013.

Reprezentantul intervenientului accesoriu Comisia Națională a Pieței Financiare a notat și faptul că nu pot fi reținute argumentele pârâtului/reclamantului privind aplicarea dobânzii rezonabile calculate în baza ratei de bază a BNM. Conform art.1244 alin.(2) Cod civil, interdicția privind dobânzile nu se aplică dobânzilor percepute de OCN, astfel raportarea dobânzii la rata CHIBOR este neavenită.

Contractul de credit respectă obligația de transparență prevăzută de art.10 alin.(3) lit.g) din Legea nr.202/2013, care impune indicarea clară a dobânzii anuale efective (DAE) și a valorii totale plătibile, chiar dacă pct.2.5 prevede trimiterea la anexă. OCN MSA Credit SRL a indicat public DAE pentru creditul acordat (111%), respectând astfel obligația de transparență.

Argumentele participanților expuse în ședința de judecată

În cadrul ședințelor de judecată, reprezentantul părții reclamante pârâte – avocatul Perebicovscaia Maria, împuternicită în baza mandatului seria MA nr.1969942 din 13 octombrie 2023 (f.d.3) a susținut acțiunea în sensul formulat și a solicitat admiterea acesteia, reiterând argumentele expuse în scris.

Para Valentina și reprezentantul acesteia, avocatul Ion Bălănuță împuternicit în baza mandatului seria MA nr.2154112 din 25 iunie 2024 (f.d.42) în ședințe nu s-a prezentat dar s-au expus în scris cu privire la respingerea acțiunii inițiale și admiterea cererii reconvenționale.

Expediind cererea de chemare în judecată pârâtului Para Valentin, aceasta a fost restituită instanței cu titlul „plecat” (f.d.56-59), respectiv pârâtul a fost citat public (f.d.69). Întrucât procedura privind citarea legală a pârâtului a fost respectată, instanța a examinat prezentul litigiu în lipsa acestuia.

Reprezentantul intervenientului accesoriu CNPF în ultima ședință de judecată nu s-a prezentat, însă acesta s-a expus prin referință asupra cererii de chemare în judecată și asupra cererii reconvenționale.

Aprecierea instanței

Audiind explicațiile participanților la proces, examinând materialele cauzei, în raport cu normele legale aplicabile speței, instanța constată următoarele.

Potrivit articolului 117 alin.(1) Cod de procedură civilă, *probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.*

Conform articolului 121 Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.*

Potrivit articolului 130 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

În conformitate cu prevederile art.239 Cod de procedură civilă, *hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.*

Potrivit art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.*

Primordial, instanța de judecată se va expune asupra cererii reconvenționale, întrucât aceasta vizează însăși validitatea unor clauze esențiale din contractul de credit, respectiv obligațiile de plată a dobânzii și penalităților, pe care reclamantul le invocă ca temei al acțiunii principale. În cazul în care instanța va admite cererea reconvențională și va constata caracterul abuziv și nulitatea absolută a acestor clauze, acest fapt va influența fundamental cuantumul sau chiar existența creanței pretinse de către creditor. Astfel, doar după clarificarea aspectelor ce țin de valabilitatea clauzelor contestate, instanța va putea analiza în mod obiectiv și corect cererea de chemare în judecată.

Cu privire la acțiunea reconvențională

Așadar, Para Valentina a formulat o cerere reconvențională prin care a solicitat a constata caracterul abuziv și a declara nulitatea absolută a pct.1.5. și pct.2.7. în partea ce prevăd obligația de plată a dobânzii în mărime de 6,40% lunar și pct.2.19. în partea ce prevăd obligația de plată a penalității în mărime de 1% pe zi din Contractul de credit nr.***** din 15 martie 2022.

Din materialele dosarului instanța de judecată stabilește că în data de 15 martie 2022 între OCN MSA Credit SRL și pârâta Para Valentina a fost încheiat contractul de credit nr.*****, potrivit căruia Para Valentina a luat cu împrumut suma de 35 000 lei pe un termen de 24 de luni (f.d.18-19).

Conform prevederilor pct.pct.1.5., 2.7. și 2.19. din contractul de credit nr.***** din 15 martie 2022, „Dobînda: 6,40% lunar”, „Debitorul va achita Creditorului dobânda la credit, stabilită conform art.874 din Codul civil RM și prezentul contract. Mărimea dobânzii este indicată în pct.1.5. Suma dobânzii se calculează prin aplicarea ratei

dobânzii la soldul creditului, începând cu ziua eliberării creditului și până la următoarea zi de plată sau de restituirea deplină a acestuia", și „Creditorul va avea dreptul să solicite, iar Debitorul va avea obligația de a plăti o penalitate, stabilită conform art.947-953 din Codul civil și în urma negocierilor directe între părțile prezentului contract, în mărime de 1% (unu procent) din suma creditului datorat pentru fiecare zi de întârziere a plății, aplicată la suma creditului datorat pentru toată perioada de întârziere, dar nu mai puțin de 20 lei/zi. Penalitatea se calculează până la data achitării integrale a sumei de credit datorat".

Se reiterează că art.1244 alin.(1) din Codul civil reglementează că *în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, a cărei rată anuală nu poate depăși dublul ratei de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părțile au stipulat rata dobînzii. În sensul prezentului alineat, rata de referință CHIBOR este rata calculată în modul stabilit de Banca Națională a Moldovei, în baza cotațiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor bănești în lei moldovenești la alte bănci, pe termen de 12 luni*.

În conformitate cu art.947 din Codul civil, *clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanță valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Părțile pot conveni asupra unei penalități mai mari decît prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligației este justificată. Nulitatea obligației atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligației.*

Potrivit art.1069 alin.(1), (4) lit.a) și b) și alin.(5) din Codul civil, *clauza propusă de una dintre părți nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. În contractul dintre un profesionist și un consumator se prezumă că: clauzele au fost propuse de către profesionist; clauzele nu au fost negociate individual. Faptul că anumite aspecte ale unei clauze sau o anumită clauză au fost negociate individual nu exclude aplicarea dispozițiilor prezentului capitol pentru restul contractului.*

În conformitate cu prevederile art.1072 alin.(1) din Codul civil, *într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul.*

Instanța de judecată va face referire și la prevederile art.1075 alin.(1) și (2) din Cod civil, din care rezultă că, *la evaluarea caracterului abuziv al unei clauze contractuale în sensul art.1072 alin.(1), art.1073 și 1074 se va ține cont de: a) respectarea obligației de transparență prevăzută la art.1071; b) natura obiectului contractului; c) circumstanțele determinante în cadrul încheierii contractului; d) celelalte clauze contractuale; și e) clauzele cuprinse în orice alt contract de care depinde contractul. Evaluarea*

caracterului abuziv al clauzelor nu poate să se refere la obiectul contractului şi nici la caracterul adecvat al preţului sau al remuneraţiei, pe de o parte, faţă de bunurile, lucrările sau serviciile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în cazul în care s-a respectat obligaţia de transparenţă, prevăzută la art.1071. Obiectul contractului şi raportul dintre preţ şi calitate pot fi luate în considerare la evaluarea caracterului abuziv al celorlalte clauze contractuale.

În contextul circumstanţelor de fapt şi de drept enunţate supra instanţa de judecată consideră că prevederile contractuale stipulate la pct.1.5., 2.7. şi 2.19. din contractul de credit nr.***** din 15 martie 2022 au fost negociate şi nu au un caracter abuziv.

Complementar, instanţa relevă faptul că în materialele cauzei se regăseşte cererea de acordare a creditului nr.84824 şi informaţiile precontractuale (f.d.15,16), care prezintă în mod clar şi explicit condiţiile esenţiale ale contractului (valoarea totală a creditului, dobânda aferentă, termenul creditului şi mărimea penalităţii), asupra cărora reclamanta reconvenţională nu a formulat obiecţii.

Instanţa reţine că OCN MSA Credit SRL a prezentat instanţei de judecată înscrisul care conţine consimţământul exprimat de Para Valentina la 15 martie 2022 pentru prezentarea informaţiei de la biroul istoriei de credit, pentru prelucrarea datelor cu caracter personal în scopul informării clientului în privinţa ofertelor de marketing pe termen stabilit în comun acord cu părţile contractante şi cererea adresată directorului OCN MSA Credit SRL din aceeaşi dată în care menţionează că „cunoaşte faptul că în conformitate cu legislaţia în vigoare informaţia precontractuală trebuie să fie prezentată solicitantului cu cel puţin 15 zile înainte de semnarea contractului de credit, dar reieşind din faptul că are nevoie de eliberarea de urgenţă a creditului solicitat, roagă să reducă termenul respectiv şi să-i elibereze creditul în cel mai scurt timp” (f.d.23), aplicând pentru cele menţionate trei semnături.

Totodată, instanţa consideră pertinente prevederile art.5 alin.(8) lit.b) din Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr.202 din 12 iulie 2013, *creditorii şi, unde este cazul, intermediarii de credit oferă consumatorului explicaţii corespunzătoare, pentru a-i permite să evalueze dacă contractul de credit propus este adaptat la nevoile sale şi la situaţia sa financiară, unde este cazul, prin explicarea: caracteristicilor esenţiale ale produselor propuse (rata dobânzii, numărul de comisioane, costurile creditului, condiţiile rambursării anticipate, valoarea totală de plătit), precum şi a consecinţelor neonorării clauzelor contractuale.*

La fel se vor remarca şi explicaţiile autorităţii publice Comisia Naţională a Pieţei Financiare, potrivit cărora că OCN MSA Credit SRL a acţionat în conformitate cu dispoziţiile relevante din legislaţia naţională şi europeană, asigurându-se că toate clauzele contractuale, inclusiv cele referitoare la dobânzi, penalităţi şi comisioane, au fost clare şi conforme cu reglementările în vigoare, iar limita impusă de lege pentru sumele debursate şi termenele de rambursare a fost respectată în totalitate la data semnării contractului.

Poziţia expusă de Comisia Naţională a Pieţei Financiare, în calitate de autoritate cu atribuţii de reglementare în domeniu, constituie un punct de vedere specializat, întemeiat pe analiza cadrului normativ incident, care relevă concluzii documentate şi relevante pentru aprecierea de către instanţă a circumstanţelor cauzei.

Instanța ia în calcul toate circumstanțele analizate și cercetate în ședința de judecată în prezenta cauză și stabilește că clauzele contractuale stipulate la pct.1.5., 2.7. și 2.19 din contractul de credit nr.***** din 15 martie 2022 nu sunt abuzive, nu induc niciun dezechilibru între drepturile și interesele părților contractante și nu pot conduce la aplicarea nulității de protecție în privința acestora de către instanța de judecată.

Având în vedere aceste circumstanțe, instanța nu poate constata nulitatea clauzelor contractuale referitoare la încasarea dobânzii contractuale și a penalității, motiv pentru care se impune necesitatea respingerii acțiunii reconvenționale.

Cu privire la cererea de chemare în judecată

Astfel, luând în considerație natura pretențiilor înaintate legea aplicabilă este Codul civil în special normele ce reglementează apariția, executarea și stingerea obligațiilor precum și prevederile ce reglementează contractul de împrumut.

Obiectul raportului juridic litigios îl formează nerespectarea de către părțile pârâte a clauzelor contractuale. Conform prevederilor art.312 Cod civil, *consimțământul este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic și este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.*

Potrivit art.992 Cod civil, *contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.*

În conformitate cu art.316 alin.(1) Cod civil, *actul juridic poate fi încheiat verbal, în scris sau în formă autentică.*

Potrivit art.858 alin.(1) Cod civil*, temeiul executării rezidă în existența unei obligații, iar alin.(2) stabilește că, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit*.

Reglementări similare fiind prescrise și în dispozițiile art.774, 775, 776 Cod civil, stipulând că, *obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii, iar debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației. În virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.*

Din materialele dosarului instanța de judecată stabilește că în data de 15 martie 2022 între OCN MSA Credit SRL și pârâta Para Valentina a fost încheiat contractul de credit nr.*****, potrivit căruia Para Valentina a luat cu împrumut suma de 35 000 lei pe un termen de 24 de luni (f.d.18-19).

Părțile au numit contractul respectiv de credit și instanța de judecată, ținând cont de natura acestuia, drepturile și obligațiile părților, condițiile încheierii, calitatea și angajamentele părților, califică contractul ca fiind credit, căruia îi este aplicabilă legislația civilă ce reglementează contractul de credit cu precizările și completările reglementărilor contractului de împrumut.

Faptul că părțile au avut în vedere și au urmărit încheierea anume a contractului de împrumut se deduce și din conținutul cererii de chemare în judecată, în care partea reclamantă face referire la normele aplicabile contractului de împrumut.

În conformitate cu prevederile art.1763 Cod civil, *(1) prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobînzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții. (2) Contractul de credit se încheie în scris. (3) Față de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esența contractului de credit nu reiese contrariul. (4) Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică împrumuturilor acordate de către bănci sau organizații de creditare nebancară, precum și alte organizații care acordă credite în baza legii.*

În corespundere cu prevederile art.1242 Cod civil, (1) *Prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. (2) Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel. (3) Pînă la proba contrară, împrumutul care are ca obiect o sumă de bani se prezumă a fi cu titlu oneros, cu excepția cazului în care ambele părți sînt persoane fizice care nu au calitatea de profesionist. (4) Un contract nu se consideră contract de împrumut doar pentru că prevede un termen pentru executarea obligației pecuniare, cu excepția cazului în care împrumutatul este obligat să plătească dobîndă suplimentar la acea obligație pecuniară. (5) Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut.*

Examinând actele prezentate de părți, instanța de judecată constată că raportul juridic obligațional dintre părțile litigante rezultă din contractul de credit nr.***** din 15 martie 2022, care este unul sinalagmatic, generând drepturi și obligații corelative, puse în seama ambelor părți.

Prin ordinul de plată nr.10265 din 15 martie 2022 se atestă faptul eliberării sumei de 35 000 lei de către OCN MSA Credit SRL în beneficiul Valentinei Para (f.d.9), ceea ce probează onorarea obligației de plată a reclamantului față de pârât în baza contractului de credit nr.10265 din 15 martie 2022.

Prin urmare, reclamantul și-a onorat obligațiile asumate și a transmis pârâtei suma de 35 000 lei, însă pârâtul nu și-a onorat deplin și corespunzător obligația privind rambursarea ratelor conform contractului de credit (împrumut), semnat de ambele părți.

Potrivit graficului de achitare, cet.Para Valentina urmează să achite suma împrumutată de la 15 aprilie 2022 până la 15 martie 2024, lunar câte 2 892,68 lei (f.d.21).

Conform calculului desfășurat al datoriei aferent contractului de credit nr.***** din 15 martie 2022, încheiat între OCN MSA Credit SRL și Para Valentina, debitorul Para Valentina a achitat suma totală de 36 925 (f.d.8) și are o datorie de 32 995,81 lei, totodată

această sumă este formată din 23 728,71 lei datorie, suma de 8 530,01 lei, dobândă contractuală și suma de 737,09 lei penalitate (f.d.8).

Se stabilește în aceste condiții că, deși termenele limită de rambursare prevăzute de contract au expirat, pârâtul nu a restituit integral împrumutul acordat și costurile aferente, înregistrând astfel o datorie față de OCN MSA Credit SRL.

În conformitate cu dispozițiile art.1636 alin.(1) din Codul civil, obligația garantată prin fidejusiune poate fi prezentă sau viitoare, pură și simplă sau afectată de modalități. Prin fidejusiune se poate garanta și obligația altui fidejusor.

Potrivit art.1637 alin.(1) din Codul civil, obligația fidejusorului apare și devine scadentă doar în măsură în care apare și devine scadentă obligația debitorului față de creditor. Articolul 1640 din Codul civil, reține că, cu excepția cazului în care s-a stipulat altfel, obligația debitorului și a fidejusorului este solidară și, în consecință, creditorul poate pretinde executarea solidară de la debitor sau, în limitele garanției, de la fidejusor.

Astfel, la 15 martie 2022, a fost încheiat contractul de fidejusiune nr.**********, între OCN MSA Credit SRL și pârâtul Para Valentin (f.d.20).

Pe cale de consecință, reieșind din faptul că obligația fidejusorului Para Valentin este una solidară cu cea a Valentinei Para, instanța de judecată va încasa sumele în mod solidar din contul pârâților Para Valentina și Para Valentin.

La 25 iulie 2023, SRL MSA Credit a adresat către Para Valentina o pretenție potrivit căreia solicită restituirea datoriei restante în mărime de 34 913,56 lei (f.d.12, 14), pretenție care nu a fost recepționată (f.d.11).

La 25 iulie 2023, SRL MSA Credit a adresat către Para Valentin o pretenție potrivit căreia solicită restituirea datoriei restante în mărime de 34 913,56 lei (f.d.13), pretenție care nu a fost recepționată (f.d.10).

În acest sens, art.1248 alin.(2) din Codul civil prevede că, *dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate și împrumutatul nu restituie în modul stabilit nici cel puțin o rată, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut și a dobînzii aferente.*

Prin urmare, în temeiul celor expuse și reieșind din faptul că între părți a fost încheiat un contract de credit și un contract de fidejusiune, prin care pârâtul Para Valentin s-a obligat solidar cu debitoarea principală Para Valentina să garanteze executarea obligației de rambursare a sumei împrumutate, iar aceștia nu și-au onorat obligațiile contractuale de plată în termen, instanța constată întemeiată cererea creditorului cu privire la restituirea împrumutului. Astfel, se va dispune încasarea în mod solidar de la Para Valentina și Para Valentin a sumei de 23 728,71 lei cu titlu de datorie, reprezentând suma restantă din creditul acordat conform contractului nr.***** din 15 martie 2022.

Cu privire la încasarea dobânzii de întârziere se reține că la art.1764 Cod civil este prevăzut că *(1) părțile contractului de credit pot conveni asupra unei dobînzi fixe sau flotante. (2) Creditorul nu poate modifica în mod unilateral mărimea dobînzii decît în cazurile prevăzute de lege sau de contract. În cazul cînd contractul prevede dreptul băncii sau a organizației de creditare nebancară de a modifica în mod unilateral mărimea dobînzii, aceasta se va efectua în funcție de rata de bază a Băncii Naționale, de rata inflației și de evoluția pieței financiare bancare și nebancare, ținîndu-se cont de*

principiul echității. (3) Creditorul îl va anunța în scris pe debitor despre modificarea mărimii dobînzii cu cel puțin 10 zile înainte de modificare. Mărimea nouă a dobînzii se va aplica la soldul, existent la data modificării, al creditului.

Potrivit art.1244 Cod civil, *(1) În baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobînzi, a cărei rată anuală nu poate depăși dublul ratei de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părțile au stipulat rata dobînzii. În sensul prezentului alineat, rata de referință CHIBOR este rata calculată în modul stabilit de Banca Națională a Moldovei, în baza cotațiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor bănești în lei moldovenești la alte bănci, pe termen de 12 luni. (2) Interdicția prevăzută la alin. (1) nu se aplică dobînzilor percepute sau plătite de către Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, de băncile comerciale, de asociațiile de economii și împrumut, organizațiile de creditare nebancară, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.*

Împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract, în conformitate cu prevederile art.1247, alin.(1) Cod civil, iar potrivit prevederilor art.1248 alin.(1) Cod civil, *în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispozițiile art.942 se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractul nu prevede altfel.*

Având în vedere normele enunțate, instanța reține că părțile contractului de credit nr.***** din 15 martie 2022 au convenit în mod expres asupra unei dobânzi lunare de întârziere în mărime de 6,40%, stipulată la pct.1.5 din contract.

Totodată, din materialele cauzei nu rezultă că această clauză ar fi fost modificată unilateral ori că ar contraveni dispozițiilor legale imperative.

Potrivit art.1247 și 1248 Cod civil, debitorul este obligat să restituie împrumutul în termenul și modul stabilit prin contract, iar în caz de întârziere, se aplică prevederile art.942 Cod civil privind dobânda de întârziere.

Prin urmare, ținând cont de faptul că pârâții nu și-au executat obligațiile de rambursare în termenele stabilite și nu s-a constatat caracterul abuziv al clauzei privind dobânda de întârziere, instanța urmează să dispună încasarea, în mod solidar, din contul pârâților Para Valentina și Para Valentin a sumei de 8 530,01 lei cu titlu de dobândă de întârziere.

Ce ține de încasarea penalității instanța reține că potrivit art.947 alin.(1) din Codul civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Potrivit art.949 din Codul civil, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligația, creditorul poate cere atât executarea obligației, cât și plata penalității. Nu se poate cere atât executarea obligației, cât și plata penalității dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire în locul prestației și nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligației. Creditorul are dreptul să pretindă repararea prejudiciului în partea neacoperită prin penalitate (clauză penală inclusivă). În cazurile prevăzute de lege sau contract, creditorul poate cere sau despăgubiri, sau penalitate

(clauză penală alternativă), poate cere repararea prejudiciului peste penalitate (clauză penală punitivă) sau poate cere doar penalitate (clauză penală exclusivă).

Pct.2.19 al contractului de împrumut nr.***** din 15 martie 2022 stabilește că creditorul are dreptul să solicite, iar debitorul va avea obligația de a plăti o penalitate stabilită conform art.947-953 din Codul civil și în urma negocierilor directe între părțile prezentului contract, în mărime de 1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere a plății aplicată la suma datorată pentru toată perioada de întârziere, dar nu mai puțin de 20 lei/zi. Penalitatea se calculează până la data achitării integrale a sumei datorate.

Având în vedere prevederile art.947 și 949 din Codul civil, precum și clauza penală stipulată expres la pct.2.19 din contractul de împrumut nr.***** din 15 martie 2022, instanța reține că părțile au convenit în mod expres asupra aplicării unei penalități de 1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai puțin de 20 lei pe zi, până la achitarea integrală a datoriei.

Întrucât debitorii nu au executat obligația de rambursare în termenul stipulat și penalitatea a fost calculată conform prevederilor contractuale și ale legii, fără a se fi constatat că această clauză ar fi una abuzivă, instanța urmează să dispună încasarea sumei de 737,09 lei cu titlu de penalitate din contul pârâților, în mod solidar.

În conformitate cu art.94 alin.(1) Codul de procedură civilă*, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.*

Conform cu art.82 Codul de procedură civilă*, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei*.

Instanța de judecată constată că reclamantul OCN MSA Credit SRL a plătit la depunerea cererii de chemare în judecată suma de 989,87 lei cu titlu de taxă de stat, fapt ce se adeverește prin ordinul de plată nr.2200002519 din 05 octombrie 2023 (f.d.3).

Acțiunea reclamantului a fost admisă, fapt care determină și dreptul acestuia la compensarea cheltuielilor de judecată proporțional și corespunzător pretențiilor admise din acțiune.

Prin urmare, instanța va pune în sarcina pârâților Para Valentina și Para Valentin obligația de plată a sumei de 989,87 lei în beneficiul OCN MSA Credit SRL, în contul compensării cheltuielilor de plată a taxei de stat. Estimarea acestei sume se determină prin cuantificarea a 3% din valoarea pretenției de fond admise.

În conformitate cu art.96 alin.(1) și (1^1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada

achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

Instanța atestă că, interesele părții reclamante au fost reprezentate de avocatul Maria Perebicovscaia, fapt ce se confirmă prin mandatul anexat la materialele cauzei (f.d.3).

Reprezentantul părții reclamante pretinde încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 1 750 lei, făcând trimitere la factura fiscală Seria EAJ nr.000531000 din 25 septembrie 2023 anexată la materialele cauzei (f.d.24).

Prin urmare, judecătorul consideră necesar de a admite cerința privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1 750 lei, ca fiind reale, necesare și rezonabile.

În conformitate cu art.98 alin.(1), (2) și (4) Cod de procedură civilă, *cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporțional părții admise din acțiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. În caz de respingere a acțiunii, cheltuielile de judecare a cauzei suportate de instanță, precum și taxa de stat, se încasează la buget de la reclamant dacă acesta nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. Prin hotărîre judecătorească, decizie a instanței de apel sau decizie a instanței de recurs se dispune în mod obligatoriu încasarea cheltuielilor suportate de instanța de judecată de la partea care a pierdut procesul. Cuantificarea acestora se face conform unei metodologii aprobate prin hotărîre de Guvern. Dacă procesul a încetat conform art.265 lit.a), b), e) și h) sau cererea a fost scoasă de pe rol conform art.267 lit.a), d)–h), k) și k1) prin încheierea respectivă, instanța dispune în mod obligatoriu încasarea cheltuielilor suportate de instanța de judecată de la reclamant*.

Potrivit art.90 lit.c) Cod de procedură civilă, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de înștiințare și chemare a părților în judecată*.

Potrivit corespondenței expediată în adresa părților, manifestată prin avizele de recepție atașate la materialele cauzei, cheltuielile de judecată constituie 130,20 lei, sumă ce urmează a fi încasată în mod solidar de la părțile pârâte la bugetul de stat cu titlu de cheltuieli suportate de instanța de judecată în legătură cu soluționarea cauzei.

Totodată, pârâtul Para Valentin, a fost citat public (f.d.69), reclamantul achitând suma de 240 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr.768 din 27 septembrie 2024 (f.d.70). Astfel, având la bază prevederile art.94 din Codul de procedură civilă, instanța va dispune și încasarea în mod solidar de la pârâți în contul reclamantului a sumei de 240 lei cu titlu de cheltuieli pentru citare.

Din considerentele expuse supra, instanța de judecată reține temeinicia cererii de chemare în judecată formulate de OCN MSA Credit SRL și, totodată, constată netemeinicia cererii reconvenționale depuse de Valentina Para, ceea ce determină admiterea acțiunii principale ca fiind întemeiată și respingerea acțiunii reconvenționale ca neîntemeiată.

La caz, se va reține și faptul că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nr.2-23225/23 din 18 martie 2025, s-a corectat eroarea din textul dispozitivului hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 martie 2025, emis în dosarul nr.2-23225/23 la cererea de chemare în judecată depusă de OCN MSA Credit SRL împotriva Valentinei Para și Valentin Para privind încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, și acțiunea reconvențională depusă de Valentina Para împotriva OCN MSA Credit SRL, intervenienți accesorii CNPF și Valentin Para privind constatarea caracterului abuziv și declararea nulității clauzelor abuzive, și anume se înlocuiește: fraza: - Se încasează în mod solidar de la Valentina Para (*IDNP* *****) și Valentin Para (*IDNP* *****) suma de 23 728,71 lei (douăzeci și trei mii șapte sute douăzeci și opt lei, șaptezeci și unu bani) cu titlu de datorie; suma de 8 530,01 lei (opt mii cinci sute treizeci lei, un ban) cu titlu de dobândă contractuală; suma de 737,09 lei (șapte sute treizeci și șapte lei, nouă bani) cu titlu de penalitate; suma de 989,87 lei (nouă sute optzeci și nouă lei, optzeci și șapte lei) cu titlu de taxă de stat; suma de 1 750 lei (o mie șapte sute cincizeci lei) cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică și suma de 240 lei (două sute patruzeci lei) cu titlu de cheltuieli pentru citare, cu fraza: - Se încasează în mod solidar de la Valentina Para (*IDNP* *****) și Valentin Para (*IDNP* *****) în beneficiul OCN MSA Credit SRL (IDNO *****) suma de 23 728,71 lei (douăzeci și trei mii șapte sute douăzeci și opt lei, șaptezeci și unu bani) cu titlu de datorie; suma de 8 530,01 lei (opt mii cinci sute treizeci lei, un ban) cu titlu de dobândă contractuală; suma de 737,09 lei (șapte sute treizeci și șapte lei, nouă bani) cu titlu de penalitate; suma de 989,87 lei (nouă sute optzeci și nouă lei, optzeci și șapte lei) cu titlu de taxă de stat; suma de 1 750 lei (o mie șapte sute cincizeci lei) cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică și suma de 240 lei (două sute patruzeci lei) cu titlu de cheltuieli pentru citare.

În conformitate cu art.238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de OCN MSA Credit SRL.

Se respinge acțiunea reconvențională depusă de Valentina Para, ca fiind neîntemeiată.

Se încasează în mod solidar de la Valentina Para (*IDNP* *****) și Valentin Para (*IDNP* *****) suma de 23 728,71 lei (*douăzeci și trei mii șapte sute douăzeci și opt lei, șaptezeci și unu bani*) cu titlu de datorie; suma de 8 530,01 lei (*opt mii cinci sute treizeci lei, un ban*) cu titlu de dobândă contractuală; suma de 737,09 lei (*șapte sute treizeci și șapte lei, nouă bani*) cu titlu de penalitate; suma de 989,87 lei (*nouă sute optzeci și nouă lei, optzeci și șapte lei*) cu titlu de taxă de stat; suma de 1 750 lei (*o mie șapte sute cincizeci lei*) cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică și suma de 240 lei (*două sute patruzeci lei*) cu titlu de cheltuieli pentru citare.

Se încasează în mod solidar de la Valentina Para (*IDNP* *****) și Valentin Para (*IDNP* *****) în beneficiul statului suma de 130,20 lei (*o sută treizeci lei, douăzeci bani*) cu titlu de cheltuieli suportate de instanța de judecată în legătură cu soluționarea cauzei.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
Judecător (*semnătură*) Andrei Ojoga
Copia corespunde originalului,
Judecător *Andrei Ojoga*